

Näringsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruks- och fiskeministrarna) den 11–12 december

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Rådets förordning om fastställande för 2023 av fiskemöjligheter för vissa fiskebestånd och grupper av fiskebestånd i Medelhavet och Svarta havet
 - *Politisk överenskommelse*

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll: Syftet med förslaget är att fastställa fiskemöjligheterna för vissa bestånd och grupper av bestånd i Medelhavet och Svarta havet för 2023 i enlighet med den fleråriga planen för demersala bestånd i västra Medelhavet och rekommendationerna från Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet (AFKM). Europeiska unionen är medlem i AKFM tillsammans med Bulgarien, Kroatien, Cypern, Frankrike, Grekland, Italien, Malta, Rumänien, Slovenien och Spanien. De åtgärder som antas inom ramen för AKFM är bindande för medlemmarna. Förslaget grundar sig på artikel 43.3 i EUF-fördraget.

Vad gäller Svarta havet fastställs i förslaget en autonom kvot för skarpsill i syfte att inte öka den nuvarande fiskeridödligheten. Vad gäller piggvar

införslivar förslaget de totala tillåtna fångstmängder (TAC:er) och kvoter som AKFM har fastställt.

Förslaget har diskuterats i rådets förberedande organ under hösten 2022. Målsättningen är att rådet ska nå en politisk överenskommelse vid Jordbruks- och fiskerådet den 12–13 december 2022.

Förslag till svensk ståndpunkt: När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen att det är angeläget att nå målen om maximalt hållbar avkastning (MSY), att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs samt att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten. Mot denna bakgrund har regeringen inga invändningar mot kommissionens förslag och kommer följa förhandlingarna noga så att den kommer att hamna nära det förslag som kommissionen har förslagit.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden eller information i MJU.

Faktapromemoria: Ej aktuellt.

4. Rådets förordning om fastställande för 2023 av fiskemöjligheterna avseende vissa fiskebestånd och grupper av fiskebestånd, i unionens vatten, och för unionsfiskefartyg, i vissa andra vatten, samt om fastställande för 2023 och 2024 av sådana fiskemöjligheter avseende vissa djuphavsbestånd (Kommissionens förslag till rättslig grund: artikel 43.3 i EUF-fördraget).

- *Politisk överenskommelse*

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll: Kommissionen presenterade den 1 november 2022 ett förslag till reglering av fiskemöjligheter för 2023 för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och, för unionsfartyg i vissa vatten utanför unionen samt för vissa djuphavsarter för 2023–2024. Förslaget följer de principer som fastställts i grundförordningen för den gemensamma fiskeripolitiken (EU) nr 1380/2013 samt kommissionens årliga policymeddelande KOM (2022) 253 från 1 juni 2022 vad gäller fastställande

av maximal tillåten fångst (TAC) och kvoter samt associerade åtgärder för 2023 och 2024.

Förslaget till förordning täcker dels de bestånd i EU:s vatten i Atlanten, Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt för vilka unionen autonomt fattar beslut om nyttjandenivån, dels fiskemöjligheter utanför EU som förhandlas fram i samråd med tredjeländer eller inom ramen för regionala fiskeriförvaltningsorganisationer. Liksom tidigare år saknas än så länge angivna fångstnivåer för de bestånd som delas med tredje länder för vilka konsultationer pågår under hösten. Sedan Storbritanniens utträde ur unionen utgör dessa en majoritet av de fiskemöjligheter som ingår i förordningen. Förordningen har sedan 2019 även innehållit en tre månaders stängningsperiod för ålfiske i kustvatten i Nordostatlanten och i Östersjön. För 2023 föreslår kommissionen att perioden ska utvidgas till sex månader.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer och att kommissionen ska sträva efter dessa mål i konsultationer med tredje länder. När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning (MSY), att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs samt att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten.

Mot denna bakgrund stödjer regeringen preliminärt den övergripande inriktningen i kommissionens förslag och anser att kvoter ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. Vad gäller ål förordar regeringen dock en fortsättning på nuvarande tre månaders fredningsperiod snarare än en utvidgning till sex månader. Regeringen delar bilden att fler insatser krävs för att värna ålen och ålbeståndet men förordar att EU:s ålförordning ses över som helhet för att även inkludera ålfiske i inlandsvatten och annan påverkan på ålbeståndet för att sammantaget värna ålbeståndet. Regeringen anser att en sådan översyn ska ge fortsatt möjlighet till ett varsamt och hållbart ålfiske.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Frågan har inte tidigare varit föremål för information i Miljö- och jordbruksutskottet eller för samråd med EU-nämnden.

Fortsatt behandling av ärendet: Förhandlingsresultatet vad gäller fiskemöjligheter för 2023 förs i regel in i rådets förordning om fiskemöjligheter för Västerhavet som väntas bli föremål för politisk överenskommelse vid Jordbruks- och fiskerådet i december 2022.

Faktapromemoria: 2022/23: FPM22

5. Utvärdering av EU:s djurskyddslagstiftning (kontroll av ändamålsenligheten)

- Information från ordförandeskapet och kommissionen
- Diskussion

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll: I Från jord till bord-strategin aviserade kommissionen en översyn av hela EU:s djurskyddslagstiftning. Syftet är att säkerställa en högre djurskyddsnivå och att bidra till att uppnå ett mer hållbart livsmedelssystem genom att anpassa lagstiftningen till de senaste vetenskapliga underlagen, utöka omfattningen av regelverket samt underlätta tillämpningen och genomförandet.

Som ett första led i översynen har kommissionen genomfört en utvärdering för att bedöma om de befintliga reglerna fortfarande är ändamålsenliga, relevanta, effektiva och bidrar till ett mervärde för EU (en s.k. Fitness check).

I oktober publicerade kommissionen sin slutrapport av utvärderingen. Det konstateras att det nuvarande regelverket har bidragit till ett förbättrat djurskydd. Dock kvarstår en icke tillfredsställande djurskyddsnivå inom EU, i synnerhet för de kategorier av djur som inte omfattas av djurslagsspecifik lagstiftning. På ett antal områden finns även stora utmaningar vad gäller efterlevnad, exempelvis djurtransporter och rutinmässig svanskupering av grisar.

Rapporten slår fast att den gemensamma lagstiftningen har bidragit till, men inte säkerställt, lika villkor för berörda aktörer. Det finns tydliga skillnader i

både tillämpning och efterlevnad, delvis pga. att vissa bestämmelser är vaga, vilket skapar en ojämlik djurskyddsnivå i hela EU.

Enligt kommissionen har EU:s djurskyddslagstiftning medfört flera fördelar för både djur och samhälle, såsom högre produktivitet per djur, förbättrade ekosystemtjänster och lägre användning av antibiotika. Men djurskydds-kraven innebär också extra kostnader för livsmedelsföretagare och myndigheter. Mer omfattande information till konsumenter för att möjliggöra välgrundade val lyfts fram som ett sätt för djurhållare att få betalt för sitt djurskyddsarbete.

Sammanfattningsvis konstaterar kommissionen att EU:s nuvarande djurskyddslagstiftning inte är anpassad för att tillgodose nuvarande och framtida behov. Trots de framsteg som gjorts är de flesta av de problem och utmaningar som identifierades när lagstiftningen antogs fortfarande relevanta. Därtill återspeglas inte samhällets ökande förväntningar, etiska problem, den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och framtida hållbarhetsutmaningar fullt ut i de nuvarande reglerna.

Förslag till svensk ståndpunkt: Ett starkt djurskydd inom EU är en prioriterad fråga för regeringen och något som Sverige arbetat för under lång tid. Det är därför mycket välkommet att kommissionen initierat en översyn av hela EU:s djurskyddslagstiftning.

Regeringen är angelägen om att den förestående översynen blir genomgripande och resulterar i ett regelverk som innebär en verklig förbättring av djurvälståndet i EU. Kommissionens utvärdering bekräftar att det behövs en ny lagstiftning som beaktar den senaste vetenskapen, medborgarnas förväntningar och som leder till en likvärdig tillämpning, bättre efterlevnad och en mer jämlik konkurrenssituation.

Exempel på prioriterade frågor är efterlevnad av förbudet mot rutinmässig svanskupering och att komma till rätta med problemen förknippat med långa djurtransporter och fixering av suggor. Vidare är det viktigt att det införs djurspecifik lagstiftning där det saknas idag, exempelvis för mjölkkor.

Sverige har jämfört med många andra länder inom och utanför EU en omfattande och stark djurskyddslagstiftning. De högt ställda svenska djurskyddskraven har bidragit till ett gott djurhälsoläge och ett minskat behov av att använda antibiotika. I den långsiktiga strävan mot att uppnå ett

hållbart livsmedelssystem är en högre djurskyddsnivå i hela EU en förutsättning, och något regeringen kommer fortsätta verka för på EU-nivå.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Frågan har inte varit föremål för information eller samråd i MJU och EUN.

Fortsatt behandling av ärendet: Kommissionen väntas lägga fram förslag till ny djurskyddslagstiftning under det tredje kvartalet 2023.

6. Marknadssituationen, särskilt efter invasionen av Ukraina

- Information från kommissionen och diskussion

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll: Rysslands invasion av Ukraina har påverkat priset på energi vilket påverkar lantbrukets kostnader för diesel, el, och handelsgödsel. Invasionen har även bidragit till att priserna på spannmål ökat ytterligare till följd av Ukrainas och Rysslands betydelse på världsmarknaden för spannmål. Världsmarknads-priserna på spannmål har dock sjunkit sedan toppnivåerna i början av sommaren och närmar sig nu situationen innan kriget, men osäkerheten i marknaden är stor.

Det höga kostnadsläget på insatsvaror har till stor del kompenseras av höga priser på jordbrukets produkter men det finns en variation mellan olika sektorer och inte minst mellan enskilda gårdar. Det höga prisläget ökar riskerna i produktionen inom bland annat växtodlingen.

Kommissionen presenterade i november ett meddelande om tillgången till gödselmedel till överkomliga priser. Meddelandet diskuterades vid ministerrådet i november. Inriktningen i meddelandet och de insatser som beskrevs fick generellt stöd från medlemsländerna.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att vi nu har den allvarligaste säkerhetspolitiska situationen sedan andra världskriget, som en följd av Rysslands invasion av Ukraina. Det skapar stor osäkerhet och bidrar till högre priser på insatsvaror, som till exempel foder, energi, drivmedel och gödsel. Samtidigt är bedömningen fortsatt att höga avräkningspriser på flertalet jordbruksvaror kompenserar på

sektorsnivå för de ökade kostnaderna på växtodlingssidan och i mjölksektorn och även till en inte obetydlig del i övriga animaliesektorer.

Regeringen har varit positiv till de krisåtgärder som vidtagits på EU nivå. Regeringen är positiv till ytterligare väl avvägda åtgärder för att motverka en negativ påverkan på livsmedelsförsörjningen i EU. Det är viktigt att analysera och ta ställning till eventuella åtgärder från fall till fall.

Generellt har marknadsorienteringen av den gemensamma jordbrukspolitiken visat sig vara en viktig grundläggande faktor för att trygga livsmedelsförsörjningen och livsmedelssäkerheten. Den nu uppkomna situationen och dess påverkan på marknaden går utöver vad som kan anses vara normala variationer på en marknad. Det är avgörande att EU:s livsmedelsproduktion i rådande läge fungerar och kan svara mot eventuella ökade behov till följd av krisen eller avbrott i leveranskedjor. Det är samtidigt viktigt att säkerställa en fortsatt marknadsorientering och främja en öppen handel med jordbrukets råvaror och produkter.

Det är angeläget att nära följa utvecklingen på jordbruksmarknaderna med anledningen av Rysslands invasion av Ukraina. Transparent och uppdaterad marknadsinformation bidrar till en bättre fungerande marknad, det gäller inte minst tillgången till gödselmedel. Kommissionen har även en viktig roll i att övervaka att handeln fungerar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Marknadssituationen var senast föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 13 oktober 2022 och samråd med EU-nämnden den 14 oktober 2022.

7. Strategiska GJP-planer: Nuvarande situation och nya utmaningar

- *Information från kommissionen och diskussion.*

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll: Kommissionen förväntas informera om vilka medlemsstater som fått sina nationella strategiska planer godkända samt om hur behovet av revideringar kan hanteras. För Sveriges del godkändes den nationella strategiska planen den 28 oktober 2022. Ersättningarna i den

nationella strategiska planen planeras kunna öppna för ansökningar i januari månad 2023. Det återstår dock fortfarande utvecklingsarbete på Jordbruksverket för full funktionalitet i stödsystemet, inte minst vad gäller vissa utbetalningsfunktioner samt kravet på arealövervakning.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen noterar informationen från kommissionen och anser att samarbetet med kommissionen i fråga om godkännandeprocessen har fungerat väl.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Miljö- och jordbruksutskottet har delgivits löpande information om arbetet med framtagande och godkännande av de strategiska planerna, senast i juli 2022.

Faktapromemoria: 2017/18: FPM 140

8. Övriga frågor

8a(i) Förordningen om hållbar användning av växtskyddsmedel –
lägesrapport

- *Information från ordförandeskapet*

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Ordförandeskapet avser att informera om pågående förhandlingar i rådet och ge en lägesrapport.

Kommissionen presenterade sitt förslag till förordning 22 juni 2022. Med start under Tjeckiens ordförandeskap har förslaget diskuterats i rådsarbetsgruppen för växter och växtskyddsfrågor (pesticider/växtskyddsmedel).

Förslaget till förordning bygger på nuvarande bestämmelser i direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel (2009/128/EG). Den föreslagna förordningen föreslås att ersätta detta direktiv och innehåller bland annat bindande kvantitativa mål för minskad användning och risk av växtskyddsmedel, både på EU-nivå och på nationell nivå, fram till 2030.

Förslaget innehåller också förslag på förbud av användning av växtskyddsmedel i så kallade känsliga områden.

Jämfört med det nu befintliga direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel har bestämmelserna om integrerat växtskydd (IPM) förtydligats. Det gäller bl.a. regler om registerföring och krav på nationella odlingsbestämmelser. Precis som i det nuvarande direktivet, finns i förslaget regler om nationella handlingsplaner som ska ange de åtgärder som ska genomföras för att uppnå minskningsmålen. Det föreslås att de nationella handlingsplanerna ska uppdateras var tredje år att jämföra med var femte enligt dagens direktiv.

Förslaget till ny förordning innehåller också krav på användning, lagring, försäljning och avfallshantering av växtskyddsmedel samt på register, utbildning, certifiering, inspektion och information.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Regeringen hade överläggning med miljö- och jordbruksutskottet om faktapromorian och preliminära ståndpunkter gällande förslaget den 27 oktober 2022. Den 15 juli 2022 samrådde regeringen med EU-nämnden om ståndpunkten i kommenterad dagordning inför jordbruks- och fiskerådet 18 juli 2022, där Kommissionen presenterade sitt förslag.

Fortsatt behandling av ärendet: Fortsatta förhandlingar i rådet. Sverige kommer att leda arbetet i rådsarbetsgruppen under våren, i egenskap av ordförande i rådet.

Faktapromemoria: 2021/22: FPM112

8a(ii) Förordning om geografiska beteckningar och kvalitetsordningar – lägesrapport

- *Presentation och diskussion*

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll: Det tjeckiska ordförandeskapet förväntas presentera en framstegsrapport för förhandlingarna. Förslaget presenterades under våren 2022. Det franska ordförandeskapet behandlade förslaget i fem rådsarbetsgrupper. Det tjeckiska ordförandeskapet har drivit på processen med en hög ambition men det har gått långsammare i förhandlingarna än vad man hade förväntat. Framstegsrapporten kommer särskilt att belysa tre områden i förhandlingarna, Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet EUIPO, producentgrupper och erkända producentgrupper samt domännamn. Kommissionen har aviserat att översynen syftar till att bl.a. förbättra hållbarhetsaspekterna i systemet, efterlevnaden, stärka producentorganisationers ställning och påskynda registreringsförfaranden.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Förslaget om geografiska ursprungsbeteckningar har varit föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 31 mars och samråd i EU-nämnden den 1 april inför möte i jordbruks- och fiskerådet den 7 april, samt för överläggning i miljö- och jordbruksutskottet den 19 maj. Regeringen överlade med miljö- och jordbruksutskottet om ståndpunkten i den kommenterade dagordningen inför jordbruks- och fiskerådet den 13 juni 2022 samt samrådde med EU-nämnden den 10 juni 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Förslaget kommer fortsatt att behandlas i rådet under det svenska ordförandeskapet.

Faktapromemoria: 2021/22: FPM85 - Förslag till översyn av regelverket för geografiska ursprungsbeteckningar på vin, alkoholhaltiga drycker och jordbruksprodukter samt skyddade beteckningar för jordbruksprodukter

8b "Harmoniserad märkning på förpackningens framsida och dess inverkan på märkningen av hållbara livsmedel" (Bryssel den 10 november): resultat av högnivåkonferens

- *Information från ordförandeskapet*

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll: Den 10 november 2022 arrangerade det tjeckiska ordförandeskapet en högnivåkonferens i Bryssel om harmoniserad framsidesmärkning och dess påverkan på hållbar livsmedelsmärkning.

Utöver kravet på näringsvärdesdeklaration får man idag som livsmedelsproducent enligt gällande EU-regler presentera energivärdet och mängden näringsämnen i ett livsmedel på ett enklare sätt på produktens framsida genom grafiska former eller symboler, s.k. framsidesmärkning.

Kommissionen har i Från jord till bord-strategin aviserat att man i revideringen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, den s.k. livsmedelinformationsförordningen, avser att föreslå att framsidesmärkning blir obligatoriskt i EU. Konferensen och dess diskussioner kan ses som inspel till kommissionens arbete med förslaget till revidering.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Ej aktuellt.

Fortsatt behandling av ärendet: Ett förslag om revidering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, den s.k. livsmedelinformationsförordningen, väntas presenteras av kommissionen i slutet av 2022 eller tidigt 2023.

Faktapromemoria: Ej aktuellt.